

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОГО МОВОЗНАВСТВА, СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ ТА
СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІ СТУДІЇ
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь доктор філософії
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 03 – Гуманітарні науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 035.041 Філологія (германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська)
(код і назва спеціальності)

освітньо-наукова програма / «Філологія»

спеціалізація 035.041 – Порівняльне літературознавство
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

д. філол.н., проф. Колесніков А.О.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою д. Шевчук Т.С. каф. іноземні мови
протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри д. Шевчук Т.С.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету
іноземних мов

О. Р. Четверикова
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: д.філол.н., проф. Шевчук Т.С.

Рецензенти програми: к.філол. н. Шикиринська О.Б.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	20	-
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 1	Семінарські заняття:	
	20	-
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 4	2	-
- самостійна робота:	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	2	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	100	-

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: Теорія інтермедіальності в контексті вивчення змістової та образної взаємодії різних видів мистецтв у тексті художнього твору.

Метою вивчення дисципліни є розширення загальних компетентностей здобувача вищої освіти у площині розуміння синкретичного характеру художньої творчості, що найповніше розкривається в контексті теорії взаємодії різних видів мистецтв. Вивчення феномену інтермедіальності передбачає розширення можливостей інтерпретації літературного твору не тільки за допомогою літературознавчого інструментарію, але й його збагачення мистецтвознавчою термінологією.

Передумови оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін: «Історія світової літератури», «Теорія літератури», «Порівняльне літературознавство».

Міждисциплінарні зв'язки: Історія літератури, теорія літератури, культурологія, філософія, літературна компаративістика.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знання: основоположні засади теорії синтезу різних видів мистецтв у літературі з опорою на новітні праці в цьому річищі; методології інтермедіальних студій; специфіки міждисциплінарних праць в історичному розвої; парадигми інтермедіальних образів в художньому творі.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Теорія інтермедіальності.

Інтермедіальні студії як актуальний напрям літературної компаративістики. Класифікація мистецтва як системи взаємопов'язаних між собою видів. Категоріальний апарат інтермедіальних студій. Теоретичні засади інтермедіальності. Поняття інтермедіальності як особливий спосіб організації художнього тексту, в якому специфічна форма діалогу культур здійснюється за допомогою взаємодії художніх референцій, змістової та образної взаємодії різних видів мистецтв у тексті художнього твору. Інтермедіальність як особливий спосіб організації художнього твору і як специфічна методологія. Феномен інтермедіальності. Часо-просторовий принцип класифікації мистецтв, запропонований Г. Е. Лессінгом у праці «Лаокоон, або про кордони живопису та поезії» (1766).

Категоріальний апарат інтермедіальних студій. Інтермедійність. Міждисциплінарність (інтердисциплінарність). Трансдисциплінарність (мультидисциплінарність, полідисциплінарність). Синергія. Синтез. Інтераціоналізм. Типи міжвидового інтераціоналізму.

Типологія інтермедіальності Єнса Шрёттера (Jens Schröter): синтетична інтермедіальність; формальна або трансмедіальна інтермедіальність; трансформаційна інтермедіальність; онтологічна інтермедіальність або онтомедіалітет; віртуальна інтермедіальність.

Теорія «вербальної музики» (Стівен Пол Шер (Scher), «Розповідь про літературу та музику», 1984). Типи зв'язку музики та літератури: 1) література в музиці (програмна музика); 2) музика та література (вокальна музика); 3) музика в літературі (словесна музика, музичні структури та прийоми, які можуть бути використані в літературному творі, вербальна музика).

Групування інтермедіальних зв'язків за Вернером Вольфом: екстракомпозиційна інтермедіальність та інтракомпозиційна (у вузькому сенсі) інтермедіальність. Поділ екстракомпозиційної інтермедіальності на трансмедіальність (наприклад, варіації у музиці та літературі, розповідний характер музики та літератури) та інтермедіальну транспозицію (перехід роману в оперу).

Поняття інтермедіальності в теоріях сучасних науковців (Ксенія Антонова, Ірина Борисова, Леся Генералюк, Рута Брузгене, Наталя Тишуніна, Анастасія Хамінова, Віра Чуканцова й ін.).

Тема 2. Інтермедіальні праці в історичному розвої.

Донауковий період функціонування міждисциплінарних студій. Архаїчний період; міфи про Аполлона та його дев'ять муз, які символізували види, жанри і роди мистецтва розвитку літератури. Зв'язок художнього слова з музичним супроводом, мистецькі форми первісного синкретизму. Трактат «Критичні роздуми про поезію та живопис» (1719) Жан Батіста Дюбо (Jean-Baptiste Dubos). Трактат Джона Брауна (John Brown) «Роздуми про поезію і музику, їхне

зростання, поєднання та потужність, їхній розвиток, а також їхні розходження та занепад» (1763).

Взаємодія і синтез мистецтв у науковій рецепції XIX – другої половини XX ст. Розділи «Поезія і музика» та «Поезія і малярство» у трактаті Івана Франка «Із секретів поетичної творчості» (1898). Праці Оскара Вальцеля (Oscar Walzel) «Взаємовисвітлення мистецтв» (1917), Вільгельма Воррінгера (Wilhelm Worringer), Хайнріха Вольфліна (Heinrich Wofflin). Спільні й відмінні риси музики та літератури, починаючи з моменту появи цих мистецтв, в дослідженні Келвіна С. Брауна (Calvin S. Brown) «Музика та література. Порівняння мистецтв» (1948). Соціологічний метод Арнольда Хаузера (Arnold Hauser) у працях «Соціальна історія мистецтва» (1951) та «Філософія історії мистецтва» (1958). Мойсея Кагана про внутрішній світ мистецтва та способи взаємодії його частин («Морфологія мистецтва»). Ідея інтермедіального контексту художніх творів та засадах проголошеної Юрієм Лотманом ідеї поліглотизму культури.

Концепції Лесі Генералюк про взаємодію мистецтв та міжвидовий інтеракціонізм. Екфразис і гипотипозиси, моделювання художнього континууму літературного твору за законами пластичних мистецтв.

Тема 3. Види мистецтв у фокусі художньої літератури.

Архітектура, скульптура, театр, живопис, музика, танець, література як види мистецтв. *Архітектурні та скульптурні образи в літературі.* Архітектурні споруди сакрального і великосвітського та побутового призначення, їх функції. Скульптура як близький до архітектури просторовий вид мистецтва. Відтворення образів дійсності в об'ємно-просторових, пластичних формах. Усі види скульптури (монументальний, станковий, малих форм), аспекти взаємодії з архітектурою та ландшафтом. *Екфразис* як найдавніша літературна форма відображення вражень від архітектурних споруд засобами літератури. Особливості опису внутрішніх переживань автора при фіксації його емоцій від споглядання витворів мистецтва, зокрема сакрального призначення. Приклади екфразису. Ефект синтезу як наслідок формування самодостатнього візуального уявлення про мистецький об'єкт за рахунок літературного тексту, який сам по собі є також витвором мистецтва. Синтез візуальних видів мистецтв (живопису і скульптури) з архітектурою у вигляді декорування кам'яних, цегляних і бетонних споруд (фреска, мозаїка, вітраж, барельєф, фігурні композиції тощо).

Живопис і література. Живопис як вид мистецтва, його естетична, виховальна, релігійна та пізнавальна функції. Витвори живопису (картини, розписний посуд, фрески та мозаїка у храмі, ескізи театральних декорацій), їх техніка виконання, форма та зміст. Декоративно-прикладний, мініатюрний, монументальний, станковий та іконописний види мистецтва. Мініатюрний живопис у рукописних книгах. Особливості графіки. Станковий живопис, його різновиди. Іконопис як різновид середньовічного живопису. Живописний код в літературі. *Музика і слово.* Мистецькі форми первісного синкретизму, нероздільний характер основних форм художньої творчості – поезії, музики, танку, драми). Звук як основним об'єднуючий фактор слова і музики у системі споріднених мистецтв. Спільний категоріальний апарат мистецтва слова і

музики (тембр, звук, метр, ритм, період, наголос, акцент, варіація, гармонія, інтервал, поліфонія, монодичність, лейтмотив). *Танець та література*. Процес розвитку танку як виду мистецтва проходить від народно-побутових (примітивні хороводи з підскакуванням), обрядових (весільних, трудових, воєнних, мисливських тощо), ритуальних (як частина культу та церемонії) до аристократичних, виконання яких супроводжувалося відпрацьованими й відточеними рухами тіла. Сучасні види танцю (класичний, бальний, народний, сучасний). Специфіка танку, його сакральні функції. Трактат Джоана Грочейо «Про музику» (бл. 1300), опис середньовічних танців. Опис балів у літературі XIX-XX ст. Танок як засіб спілкування, інтриг, можливість вирішення найделікатніших особистих питань, зокрема й проблем державного масштабу («Війна і мир», «Після балу» Льва Толстого; «Євгеній Онегін» Олександра Пушкіна; «Посмертні записки Піквікського клубу» Чарльза Діккенса, «Бал за містом» Оноре де Бальзака, «Сага про Форсайтів» Джона Голсуорсі, «Будденброки» Томаса Манна, «Майстер і Маргарита» Михайла Булгакова, «Унесені вітром» Маргарет Мітчелл й ін.).

Тема 4. Категорія вітальності в контексті теорії інтермедіальності.

Значення категорії вітальності. Опозиція вітальний/мортальний у літературознавчому дискурсі. Тотожність опозиції вітальний/мортальний міфологемам Ерос і Танатос. Відповідність вітальності міфологемі Еросу як одвічно існуючої творчої вітальної сили; реалізація смерті в категорії танатос (від давньог. – *θάνατος*, смерть), або ідеологемі «тяжіння до смерті» (З. Фрейд). Праці Платона, Аристотеля, Плотіна, Сенеки, Фоми Аквінського, Г.В. Лейбніца, І. Канта, Г.В.Ф. Гегеля, І. Г. Фіхте, З. Фрейда, М.В. Ломоносова, О.М. Радищева, І.І. Венцеля як основа для аналізу філософського розуміння вітальності. Спроби подолати умоглядно-ідеалістичне уявлення про вітальність вченими-біологами: Л.С.Бергом, І.Рейнке, Г.Вольфом, К.А. Тімірязєвою, І.П.Бородіним, І.М. Сеченовим, В.Л.Круткиним. *Ідеалістичний* (містична сила, оля до життя) та *біологічний* (зведення вітальності до фізичного потенціалу людського організму) напрями осмислення категорії вітальності.

Мотив вітальності витвору мистецтва у світовій літературі. Художній мотив витвору художнього мистецтва, що оживає, як одним із «подорожуючих сюжетів» (О. Веселовський) у світовій літературі. Міф про Пігмаліона і Галатею. Мелодрама Жан-Жака Руссо «Пігмаліон» (1762). Варіації оповідання про севільського розпусника дона Жуана і його спілкування зі статуєю вбитого ним командора. Літературна обробка сюжету у творчості Тірсо де Моліна. Комедія Мольєра «Дон Жуан, або Кам'яний бенкет» (1665) та трагедія О. Пушкіна «Дон Гуан, або Кам'яний гість» (1830). Образ живого портрету в оповіданні «Падіння дому Ашерів» (1839) Е. А. По. Містичне забарвлення образу галереї давніх портретів в оповіданні А. К. Дойла «Собака Баскервілів» (1901). Роман О. Вайльда «Портрет Доріана Грея» (1890) як найбільш відомий шедевр світової літератури, пов'язаний з мотивом вітальності. Провідна ідея естетизму О. Вайльда: мистецтво є дзеркалом особистості.

Віталізація мистецьких об'єктів в російській літературі XIX ст. мотив вітальності мистецьких творів у поемі О. Пушкіна «Мідний вершник», повістях М. Гоголя «Портрет», М. Лермонтова «Штосс», поемі О. Толстого «Портрет».

Тема 5. Музичний дискурс як літературознавча проблема.

Зв'язок музики і літератури в давніх уявленнях та наукових студіях. Концептуальні дослідження XX століття у річищі взаємозв'язку музики і слова: праці Кельвіна С. Брауна (Brown) «Музика і література. Порівняння мистецтв» (1948), Теодора В. Адорно (Adorno) «Філософія нової музики» (1949), Германа Ерфа (Erpf) «Форма і структура в музиці» (1967), Стівена П. Шера (Scher) «Вербальна музика в німецькій літературі» (1968), Ееро Тарасті (Tarasti) «Теорія музичної семіотики» (1994), Поля Фрідріха (Friedrich) «Музика в російській поезії» (1998), Вернера Вольфа (Wolf) «Перегляд інтермедійних рефлексій стосовно взаємодії Слова і Музики в контексті основоположної типології інтермедіальності» (2002), дослідження Бориса Ейхенбаума, Михайла Гаспарова, Олександра Михайлова, Бориса Каца та ін. учених.

Музична топіка як сфера естетичної рефлексії. Поняття топіки. Проблемне поле музичної топіки як складової музичного дискурсу. Приклади музичної топіки в літературних творах. Засоби музичної виразності в літературі. Спільні для мистецтва слова і музики категорії (тембр, звук, метр, ритм, період, наголос, акцент, варіація, гармонія, інтервал, поліфонія, монодичність, лейтмотив). Чинники відповідності музичної і поетичної систем.

5.2. Тематика семінарських занять

Тема 1. Теоретичні засади інтермедіальних студій.

Тема 2. Культурно-історичні форми літературного екфразису.

Тема 3. Романтична символіка в поезії та живописі Вільяма Блейка.

Тема 4. Музичний дискурс у творчості англійських поетів «Озерної школи».

Тема 5. Опис балів в літературі XIX-XX ст.

Тема 6. Мотив вітальності художнього шедедру в літературі XIX ст.

Тема 7. Шедеври світової літератури у творах живопису.

Тема 8. Інтермедіальна парадигма творчості Г. Сковороди.

Тема 9. Текст і контекст агітаційного плакату радянської доби.

Тема 10. МКР

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до семінарських занять	40	Конспект
2.	Підготовка до проміжного контролю (МКР)	20	Модульна контрольна робота
3	Укладання глосарію	20	Глосарій
	Разом	80	

Тематика індивідуальних (групових) завдань

1. Підготовка до семінарських занять передбачає обробку рекомендованої літератури та укладання конспекту практичного заняття.
2. Підготовка до проміжного контролю
3. Укладання глосарію передбачає роботу зі словниками та конспектування запропонованого термінологічного мінімуму.

Приклади МКР

Варіант 1

1. Наведіть три складові часо-просторового принципу класифікації мистецтв, запропонованого Г. Е. Лессінгом у праці «Лаокоон, або про кордони живопису та поезії» (1766).
2. Надайте визначення поняттям: *інтермедіальність, синергія, синтез, міжвидовий інтеракціонізм, дев'ять муз Аполлона, екфразис, гипотипозис*

Варіант 2

1. Назвіть основні етапи донаукового періоду уявлень про синтез мистецтв.
2. Надайте визначення поняттям: *мистецтво, види мистецтв, фреска, мозаїка, фігурні композиції, види архітектурних споруд, просторові (візуальні) види пластичних мистецтв.*

Варіант 3

1. Теорія синтезу мистецтв в інтерпретації Івана Франка.
2. Надайте визначення поняттям: *часові (аудіальні, динамічні) види мистецтв, часопросторові (аудіовізуальні) види мистецтва, станковий живопис, вітраж, барельєф.*

Варіант 4

1. Мотив вітальності витвору мистецтва у світовій літературі.
2. Надайте визначення поняттям: *декоративно-прикладний, мініатюрний, монументальний, станковий та іконописний види мистецтва, первісний синкретизм, тембр, звук, метр, ритм, період, наголос, акцент, варіація.*

Варіант 5

1. Віталізація мистецьких об'єктів в російській літературі XIX ст.
2. Надайте визначення поняттям: *гармонія, інтервал, поліфонія, монодичність, лейтмотив, танець та його види, вітальність, мортальність, музична топіка.*

Термінологічний мінімум для глосарія:

Інтермедіальність, синергія, синтез, міжвидовий інтеракціонізм, дев'ять муз Аполлона, екфразис, гипотипозис, мистецтво, види мистецтв, фреска, мозаїка, вітраж, барельєф, фігурні композиції, види архітектурних споруд, просторові (візуальні) види пластичних мистецтв, часові (аудіальні, динамічні) види мистецтв, часопросторові (аудіовізуальні) види мистецтва, станковий живопис, декоративно-прикладний, мініатюрний, монументальний, станковий та іконописний види мистецтва, первісний синкретизм, тембр, звук, метр, ритм, період, наголос, акцент, варіація, гармонія, інтервал, поліфонія, монодичність, лейтмотив, танець та його види, вітальність, мортальність, музична топіка.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* семінарські заняття, індивідуальні завдання.
6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, зокрема результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість виконання студентом індивідуального творчого завдання та його презентації. Презентація творчого завдання є формою проміжного контролю і дорівнює МКР.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє

	елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
МКР	5
Глосарій	5
Підготовка та виступ на семінарському занятті	5

Критеріями оцінювання роботи з *глосарієм* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. Вимоги до глосарію:

1. Словник повинен бути укладений письмово. Роздруковані матеріали не приймаються.
2. Словник повинен містити: титульну сторінку (із прізвищем автора, назвою факультету, дисципліною, прізвищем викладача, роком), дефініції запропонованих термінів.
3. Обсяг словника: від 5 сторінок тексту шкільного зошиту.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота оцінюється від 16 до 30 балів.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет / Михаил Михайлович Бахтин. – М. : Художественная литература, 1975. – 504 с.

2. Борисенко К. Г. Явище синкретизму поезії та прози в українській літературі барокової доби : Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.01.01 – «Українська література» / Катерина Григоровна Борисенко // Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2003. – 18 с.
3. Будний В. В., Ільницький М. М. Порівняльне літературознавство : підруч. [Для студ. вищ. навч. закл.] / Василь Володимирович Будний, Микола Миколайович Ільницький. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 430 с.
4. Вельфлин Г. Основные понятия истории искусств. Проблемы эволюции стиля в новом искусстве / Генрих Вельфлин. – М. : Изд-во В. Шевчук, 2009. – 344 с.
5. Гаспаров М. Л. Метр и смысл. Об одном из механизмов культурной памяти [Рос. гос. гум. ун-т., Ин-т высших гум-х иссл-ний] / Михаил Леонович Гаспаров. – М., 1999. – 297 с.
6. Генералюк Л. С. Взаємодія літератури і мистецтва. Начерк теорії словесно-візуальних інтеракцій / Леся Генералюк // *Studia methodologica: наук. альманах.* – Вип. 29. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – С. 81-88.
7. Генералюк Л. С. Взаємодія мистецтв у творчості Шевченка. Література й образотворче мистецтво / Леся Генералюк // *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах.* – 1999. – № 1. – С. 69–79.
8. Генералюк Л. С. Город и храм в поэзии Максимилиана Волошина: экфразис или архитектурный пейзаж-гипотипозис? / Леся Генералюк // *Мова і культура (наук. журнал).* – К.: Вид. дім Дмитра Бураго, 2010. – Вип. 13. – Т. II (138). – С. 299-305.
9. Генералюк Л. С. До проблеми міждисциплінарних досліджень в українській гуманітарній науці (літературознавчо-мистецтвознавчий дискурс) / Леся Генералюк // *Методологічні проблеми гуманітарних досліджень.* – Кам'янець-Подільський, 2009. – С. 16-27.
10. Генералюк Л. С. Проблема універсального митця: культура XIX століття крізь призму вербально-іконічних взаємовпливів / Леся Генералюк // *Українська мова та література.* – Ч. 8 (600). – Лютий, 2009. – С. 5–13.
11. Генералюк Л. С. Термінопоняття на позначення результатів інтеракцій між літературою та візуальними мистецтвами : екфразис та гіпотипозис / Леся Генералюк // *Українська наукова термінологія : зб. матеріалів.* – К.: Наук. думка, 2010. – № 3. – С. 53-68.
12. Генералюк Л. С. Універсалізм Шевченка : взаємодія літератури і мистецтва / Леся Генералюк. – К. : Наукова думка, 2008. – 544 с.
13. Генік-Березовська З. Грані культур. Бароко. Романтизм. Модернізм [Пер. з чес. Г. Сиваченко (упорядн. та примітки) ; М. Коцюбинська (вст. стаття)] / Зіна Генік-Березовська. – К. : Гелікон, 2000. – 368 с. (Українська модерна література).
14. Драч І. Д. Інтермедіальні маркери в малій прозі Миколи Хвильового як ознака елітаризму / І. Д. Драч // *Літературознавство.* – Вип. 12. – Тернопіль, 2009. – С. 65-69.
15. Живов В. М. Святость: Краткий словарь агиографических терминов /

Виктор Маркович Живов. – М. : Гнозис, 1994. – 112 с.

16. Заварницина Н. М. Художественная специфика феномена театрализации в русской прозе 1920-х – начала 1930-х годов / Н. М. Заварницина : Автореферат дис. на соискание ученой степени к. филол.н. по спец. : 10.01.01 – русская литература. – Воронежский гос. ун-т, 2013. – 23 с.

17. Зварич І. М. Міфологічна парадигма художнього мислення : Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук за спец. 01.01.06 – «Теорія літератури» // Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка / Ігор Михайлович Зварич. – К., 2003. – 36 с.

18. Каркавина О. В. Языковая реализация интермедиальных отношений в творчестве Тони Моррисон / О. В. Каркавина : Автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук по спец. 10.02.04 – «Германские языки» // Алтайская государственная педагогическая академия. – Барнаул, 2011. – 19 с.

19. Князева Е.Н. Трансдисциплинарность синергетики : следствия для образования / Е.Н. Князева, С.П Курдюмов // Синергетическая парадигма. Человек и общество в условиях нестабильности. – М., 2003. – 232 с.

20. Коробова А. Г. О музыкальной топике жанра новейшей пасторали / Алла Германовна Коробова // Пастораль как текст культуры: Теория. Топика. Синтез искусств [Сборник научных трудов]. – М. : МГОПУ, 2005. – С. 53 – 75.

21. Кочерга С. Асоціативне поле «італійського інтермедіального тексту в драматичній поемі Лесі Українки «У пущі» / С. Кочерга // Південний архів : Збірник наукових праць. Філологічні науки. – Вип. XLVII. – Херсон : видавництво ХДУ, 2009. – С. 44-50.

22. Лессинг Г. Э. Лаокоон, или о границах живописи и поэзии / Готхольд Эфраим Лессинг [Под ред. Н.Н. Кузнецовой, пер. Е. Эдельсона] // Избранные произведения. – М. : Худож. лит., 1953. – С. 385-516.

23. Лімборський І. В. Європейське та українське Просвітництво: Незавершений проект. Реінтерпретація канону і спроба компаративного аналізу літературних парадигм / Ігор Валентинович Лімборський. – Черкаси : ЧДТУ, 2006. – 363 с.

24. Наливайко Д. С. Теорія літератури й компаративістика / Дмитро Сергійович Наливайко. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 347 с.

25. Панченко В. І. Мистецтво в контексті культури / Володимир Іванович Панченко. – К. : ТОВ «Міжнародна фінансова агенція», 1998. – 191 с.

26. Поляков М. Театр и его знаковая система // Теория театра : Сборник статей. – М. : Международное агентство «А.Д.&Т.», 2000. – 298 с. – С. 62-92.

27. Самородов М. А. Интермедиальная поэтика прозы И. С. Тургенева, Л. Н. Толстого, А. П. Чехова в свете интерпретации их произведений оперными либреттистами / Максим Андреевич Самородов : Автореферат дис. на соискание ученой степени к. филол. н. : 10.01.01. – русская литература. – М. : МГУ им. М. В. Ломоносова, 2015. – 21 с.

28. Силантьева В. И. Художественное мышление переходного времени (литература и живопись) : А. П. Чехов, И. И. Левитан, В. А. Серов, К. А. Коровин / Валентина Ивановна Силантьева. – Одеса : Астропринт, 2000. – 400 с.

29. Фока М. В. Синтез мистецтв у поетичній творчості Павла Тичини / Марія Володимирівна Фока. – Кіровоград : МПП «Атураж А», 2012. – 334 с.
30. Франко І. Я. Із секретів поетичної творчості [Підг. А. В. Кабайда, І. С. Михайлюк] / Іван Якович Франко. – Львів : Вид-во Львівського ун-ту, 1961. – 144 с.
31. Хангельдиева И. Г. Взаимодействие и синтез искусств / И. Г. Хангельдиева. – М. : Знание, 1982. – 62 с.
32. Шевченко Е.С. Эстетика балагана в русской драматургии 1900-х -1930-х годов / Е. С. Шевченко. – Самара : Изд-во СНЦ РАН, 2010. – 484 с.
33. Шикиринська О. Б. Парадигма інтермедіальних образів у художньому творі / Ольга Шикиринська // Наукові записки ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Літературознавство. – Вип. 4 (72). – Харків : Нове слово, 2012. – С. 167-177.
34. Шикиринська О. Б. Феномен театралізації художнього дискурсу в англійській та українській літературі епохи бароко / Ольга Шикиринська // Переяславські Сковородинівські студії: філологія, філософія, педагогіка: зб. наук. праць / [за заг. ред. М. П. Корпанюка]. – Ніжин : Видавець Лисенко М. М., 2015. – Вип. 3. – С. 119-130.
35. Школа І. В. «Подорож...» М. Йогансена і «Повернення Дон Кіхота» Г.-К. Честертона: дискурс театральності недраматичного твору / І. В. Школа // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Філологічні науки : [зб. наук. праць] / за ред. О. С. Філатової. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2014. – С.304-307.

10.2. Допоміжні джерела

1. Арган Дж. К. История итальянского искусства / Джулио Карло Арган. – М. : Радуга, 1990. – Т. I. – 319 с.
2. Арган Дж. К. История итальянского искусства / Джулио Карло Арган. – М. : Радуга, 1990. – Т. II. – 239 с.
3. Білецький П. О. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII ст. / Платон Олександрович Білецький. – К. : Мистецтво, 1981. – 151 с.
4. Гастев А. А. Леонардо да Винчи / А. А. Гастев. – М.: Молодая гвардия, 1992. – 400 с.
5. Керлот Х. Э. Словарь символов [Пер. с исп.] / Керлот Х. Э. – М. : REFL-book, 1994. – 608 с.
6. Кучинская А., Голенищев-Кутузов И. Барокко / А. Кучицкая, И. Голенищев-Кутузов // История эстетической мысли: Становление и развитие эстетики как науки : В 6-ти т. – М. : Искусство, 1985. – Т. II. – С. 228 – 246.
7. Лобанова М. Л. Западноевропейское музыкальное барокко: проблемы эстетики и поэтики / Марина Николаевна Лобанова. – М. : Музыка, 1994. – 320 с.
8. Лосев А. Ф. Философия. Мифология. Культура / Алексей Федорович Лосев. – М. : Политиздат , 1991. – 525 с. (Мыслители XX века).
9. Лотман Ю. М. Текст и полиглотизм культуры // Избранные статьи в 3-х т. – Таллин : Александра, 1992. – Т. 1. – С. 142-148.

10. Ортега-и-Гасет Х. Эстетика. Философия культуры / Хосе Ортега-и-Гасет Х. – М. : Искусство, 1991. – 587 с.
11. Тэн И. Философия искусства / Ипполит Тэн. – М. : Республика, 1996. – 351 с.

10.3. Интернет-ресурсы

1. Борисова И. Перевод и граница: перспективы интермедиаальной поэтики / Ирина Борисова // Academic electronic journal “Toronto Slavic Quarterly”. – Режим доступа : [[http // www.utoronto.ca](http://www.utoronto.ca)].
2. Брузгене Р. Литература и музыка : О классификациях взаимодействия / Рута Брузгене // Вестник Пермского университета. – Вып. 6. – Пермь : Изд-во Пермского ун-та, 2009. – С. 93 – 99. <https://cyberleninka.ru/article/n/literatura-i-muzyka-o-klassifikatsiyah-vzaimodeystviya>
3. Иванов Д. Из истории английского театра / Д. Иванов // Иностранная литература. – 2014. – № 5. – Режим доступа : [<http://magazines.russ.ru/inostran/2014/5/iv1.html>]
4. Наливайко Д. С. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики // Теорія літератури й компаративістики. – К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – С. 9-37. <https://www.twirpx.com/file/1289310/>
5. Петрова С. А. Интермедиаальная специфика повести Л. Н. Толстого «Крейцера соната» / Светлана Андреевна Петрова // Известия высших учебных заведений. Гуманитарные науки. – № 1 (17), 2011. С. 116-122. – Режим доступа: [http://www.philology.nsc.ru/journals/spj/pdf/2011_2/2011]
6. Петрова С. А. К вопросу о формировании интермедиаальных традиций в литературе / Светлана Андреевна Петрова // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов : Грамота, № 4, Ч. 2. – 2014. – С. 157-160. – Режим доступа: [<http://www.gramota.net/materials/2/2014/4-2/44.html>]
7. Петрова С. А. Особенности интермедиаального анализа поэтических произведений А. С. Пушкина / Светлана Андреевна Петрова. – Режим доступа : [[www. cyberleninka.ru/.../peculiarity-of-intermediality-analyze-of-a-s-pushkins](http://www.cyberleninka.ru/.../peculiarity-of-intermediality-analyze-of-a-s-pushkins)]
8. Тимашков А. К истории понятия интермедиаальности в зарубежной науке / Алексей Тимашков // Фундаментальные проблемы современной культурологии. – Том III: Культурная динамика. – СПб. : Алетейя, 2008. – С. 112-119. <https://docplayer.ru/27816528-K-istorii-ponyatiya-intermedialnosti-v-zarubezhnoy-nauke.html>
9. Тишунина Н. В. Методология интермедиаального анализа в свете междисциплинарных исследований / Н. В. Тишунина // Методология гуманитарного знания в перспективе XXI века. К 80-летию профессора Моисея Самойловича Кагана : материалы Междунар. науч. конф. 18 мая 2001 г., Санкт-Петербург. – Сер. “Symposium”. – Вып. 12. – СПб.: Санкт-Петербург. философ. общество, 2001. – С. 149-154.

<http://anthropology.ru/ru/text/tishunina-nv/metodologiya-intermedialnogo-analiza-v-svete-mezhdisciplinarnyh-issledovaniy>

10. Хамина А. А., Зильберман Н. Н. Теория интермедиальности в контексте современной гуманитарной науки / А. А. Хамина, Н. Н. Зильберман // Вестник Томского государственного университета, № 389. – Томск : Научная редакция «Филология», 2011. – С. 38-45. http://journals.tsu.ru/vestnik/&journal_page=archive&id=1127&article_id=33948
11. Циховська Е. Д. Теоретичні дилеми поняття інтермедіальності / Еліна Дмитрівна Циховська // Слово і час. – 2014. – № 11. – С. 49-59. <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/150234/08-Tsykhovska.pdf?sequence=1>
12. Шевчук Т. С. Емблематичні збірки XVII – XVIII ст.ст. в художній рецепції Г. Сковороди / Тетяна Шевчук // Слово і час. – № 7. – 2010. – С. 71 – 84. <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/142394>
13. Шевчук Т. С. Музичний код творчості Григорія Сковороди / Тетяна Шевчук // Слово і час. – № 5. – 2011. – С. 24 – 35. <https://il-journal.com/index.php/journal/article/view/774>
14. Шикиринська О. Б. Напрями міждисциплінарних студій в історичному розвої / Ольга Шикиринська // Наукові записки. Серія «Філологічна». – Острог: Видавництво національного університету «Острозька академія», 2012. – Вип. 23. – С. 210-214. – Режим доступу: <http://lingvj.oa.edu.ua/articles/2012/n23/70.pdf>

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ / 20__ Н.Р.¹

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року